

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ДОШКІЛЬНОЇ ТА ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ**

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
З ТЕХНОЛОГІЙ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ Й ОРГАНІЗАЦІЇ
ПОЧАТКОВОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ**

освітній ступінь : МАГІСТР

галузь знань: 01 ОСВІТА/ПЕДАГОГІКА

спеціальність: 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА

освітня програма : ПОЧАТКОВА ОСВІТА. ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

ПОГОДЖЕНО:

Гарант освітньої програми


_____ В.К. Звєкова
(підпис, ініціали, прізвище)

ПОГОДЖЕНО:

Голова ради з якості вищої освіти
педагогічного факультету


_____ Ю.І. Сич
(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою дошкільної та початкової освіти
протокол № 3 від 02 жовтня 2023 року

Завідувач кафедри _____ Д.Г. Іванова
(підпис, ініціали, прізвище)



Розробники програми:

Іванова Д.Г. – завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти, к. пед. н., доцент;

Біла О.О. – професор кафедри дошкільної та початкової освіти, д. пед. н.;

Рецензенти програми: Богданець-Білоskalенко Наталія Іванівна – завідувач відділу навчання мов національних меншин та зарубіжної літератури Інституту педагогіки Національної Академії педагогічних наук України, д.пед.н., професор;

Гуменникова Тамара Рудольфівна – директор ПрАТ «ВНЗ «МАУП»», д.пед.н., професор.

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Метою атестаційного екзамену є: перевірка здатності здобувачів освітнього ступеня «магістр» зі спеціальності 013 Початкова освіта за освітньо-професійною програмою «Початкова освіта. Інклюзивна освіта» розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері функціонування закладів освіти та у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в умовах невизначеності.

Завданням атестаційного екзамену з технологій початкового навчання й організації початкової та інклюзивної освіти є: оцінка рівня сформованості загальних і фахових компетентностей здобувачів освітнього ступеня «магістр» за кваліфікацією «Магістр початкової освіти. Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Організатор початкової та інклюзивної освіти», зокрема:

загальних компетентностей:

- здатність діяти соціально відповідально і свідомо, здійснювати професійну діяльність за принципами толерантності;
- здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, вдосконалювати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень;
- здатність використовувати інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень, самостійного набуття й використання нових знань і умінь;
- здатність генерувати нові ідеї, проявляти ініціативу й приймати рішення в проблемних ситуаціях, працювати в команді;
- здатність діяти на основі етичних міркувань, будувати професійну діяльність відповідно до моральних і правових норм;
- здатність спілкуватися державною мовою в усній і писемній формах, досконало володіти всіма стилями і жанрами мовлення для комунікації з суб'єктами освітнього процесу, з різними соціальними й професійними групами.

фахових компетентностей:

- здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково-педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток педагогічних процесів у системі початкової освіти та підвищення професійної майстерності вчителя, організатора початкової та інклюзивної освіти;
- здатність і готовність проектувати та застосовувати сучасні педагогічні технології забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності дітей молодшого шкільного віку, аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування;
- здатність організовувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів, їхню самостійну, пошукову роботу; участь у роботі кафедри, в організації та проведенні семінарів, конференцій, педагогічних

- читань, виставок, конкурсів, у розробленні навчально-методичних матеріалів щодо покращення якості роботи та професійної майстерності;
- здатність і готовність застосовувати сучасні методи, технології інклюзивного навчання дітей молодшого шкільного віку, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері початкової освіти, з опорою на знання з психолого-педагогічних дисциплін, предметних методик;
 - здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального вдосконалення своєї особистості та фізичного вдосконалення, володіння культурою спілкування державною та іноземною (англійською) мов;
 - здатність і готовність застосовувати сучасні цифрові освітні технології, опрацьовувати різні види інформації;
 - здатність працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них;
 - здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможність.
 - здатність до організації й планування інклюзивного освітнього середовища у початковій школі, здійснення методично-організаційної діяльності.

2. ЕТАПИ ТА ФОРМИ ПРОВЕДЕННЯ

2.1. Етапи проведення

Атестаційний екзамен проводиться в один етап.

2.2. Форми проведення

Атестаційний екзамен проводиться в усній формі за білетами, затвердженими випусковою кафедрою. Кожен білет складається з двох частин (чотирьох блоків).

Перша частина складається з 2 блоків: одного теоретичного питання з актуальних проблем початкової освіти та одного практичного завдання, спрямованого на перевірку рівня сформованості фахових компетентностей, що передбачає висвітлення певних аспектів професійної діяльності вчителя початкової школи та вирішення практичних питань в діяльності закладу освіти (за вибором), спрямованого на демонстрацію здобутих загальних і фахових компетентностей зі спеціальності для вирішення організаційних задач у сфері початкової освіти, спрямованих на підвищення фахового рівня й конкурентоспроможності закладу освіти. Теоретичні питання та завдання практичного характеру складено з урахуванням розділів програми підготовки магістрів зі спеціальності 013 Початкова освіта, зокрема дисциплін «Інноваційні технології навчання освітніх галузей у початковій школі», «Технології особистісно-професійного розвитку вчителя початкової школи».

Друга частина передбачає розв'язання теоретико-практичних проблем щодо діяльності закладу загальної середньої освіти з інклюзивною формою навчання. Зміст питань спрямований на перевірку фахових компетентностей із предметної спеціалізації та вмінь діагностувати проблеми та проблемні ситуації в діяльності вчителя інклюзивного класу. Теоретичні питання та практичні

завдання методичного спрямування складено з урахуванням розділів програми підготовки магістрів із предметної спеціалізації «Інклюзивна освіта», зокрема дисциплін «Організація інклюзивного навчання в початковій школі», «Технології інклюзивного навчання в початковій школі».

3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

3.1. Структура екзаменаційного завдання

Назва екзаменаційного завдання	Компетентності, що перевіряються	Результати навчання, що перевіряються
Частина 1. Завдання для оцінки фахових і загальних компетентностей зі спеціальності		
Теоретичне і практичне питання передбачає розкриття особливостей створення освітнього середовища початкової школи в сучасних умовах	<p>ФК1 - дослідницька - здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково-педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток педагогічних процесів у системі початкової освіти та підвищення професійної майстерності викладача, вчителя, менеджера.</p> <p>ФК2 - проєктувальна - здатність і готовність проєктувати та застосовувати сучасні педагогічні технології забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності дітей молодшого шкільного віку, аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування.</p> <p>ФК3 - організаційна - здатність організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів, організації їхньої самостійної, пошукової роботи; участь у роботі кафедри, в організації та проведенні семінарів, конференцій, педагогічних читань, виставок, конкурсів, у розробленні навчально-методичних матеріалів щодо покращення якості роботи та професійної майстерності.</p> <p>ФК4 - предметна - здатність і готовність застосовувати сучасні методи, технології, прийоми, засоби навчання і виховання у сфері початкової освіти, опираючись на знання з психолого-педагогічних</p>	<p>ПРН 1. Знати основні підходи, напрями, наукові школи і методи наукового пізнання; сучасні концепції методології науки; самостійно логічно аналізувати, конструктивно та критично висловлювати ставлення до наукових результатів; реалізувати у практичній діяльності сформованість високої світоглядної культури науковця.</p> <p>ПРН 2. Знати сучасні концепції, завдання, зміст, методи, організаційні форми і засоби початкової та вищої освіти; особливості та інструментарій психолого-педагогічного супроводу освітнього процесу; методи діагностики та корекції психофізичного розвитку дітей молодшого шкільного віку, студентів; види контролю за його перебігом.</p> <p>ПРН 3. Знати традиційні та інноваційні технології організації і проведення методичної роботи в закладі загальної середньої освіти за напрямами, обумовленими посадовими обов'язками вчителя початкової школи; демонструвати уміння запроваджувати науково обґрунтовані нововведення в освітню сферу</p> <p>ПРН 4. Знати домінанти компетентнісної парадигми освіти; своєрідність сучасних вимог до конкурентоздатного фахівця закладу освіти; провідні ідеї вітчизняного та зарубіжного досвіду щодо оптимізації професійного самовдосконалення особистості</p>

	<p>дисциплін, предметних методик.</p> <p>ФК5 - культурологічна - здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального і фізичного вдосконалення своєї особистості, володіння культурою спілкування державною та однією з іноземних мов.</p> <p>ФК6 - інформаційна - здатність і готовність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології, опрацювати різні види інформації.</p> <p>ФК7 - продуктивна - здатність працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них.</p> <p>ФК8 - автономізаційна - здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможність.</p>	<p>організатора початкової та інклюзивної освіти.</p> <p>ПРН 5. Володіти законодавчою базою щодо завдань, цілей, принципів, засад функціонування початкової та вищої освіти в Україні; визначати специфіку освітньої діяльності; демонструвати управлінську культуру у реалізації принципів і функцій педагогічного менеджменту.</p> <p>ПРН 6. Організовувати пошукову навчально-пізнавальну діяльність; використовувати педагогічні інновації у власній професійній діяльності; аналізувати сучасні тенденції нововведень в освітню сферу; чинники, що визначають успішність інноваційних процесів в освіті.</p> <p>ПРН 10. Уміти визначити напрямок своєї діяльності, її конкретні цілі і завдання на кожному етапі навчальної, виховної роботи і передбачати кінцевий результат; володіти методами визначення ефективності заходів, спрямованих на підвищення якості навчально-виховної роботи; уміти проектувати власну педагогічну систему у професійній діяльності</p> <p>ПРН 11. Демонструвати готовність до систематичного підвищення своєї професійно-педагогічної майстерності; володіти навичками самовдосконалення, уміти використовувати механізм самооцінки власних досягнень в дослідницькій діяльності</p>
Частина 2. Завдання для оцінки фахових компетентностей зі спеціалізації		
<p>Теоретичне і практичне питання передбачає розкриття специфіки діяльності в інклюзивному освітньому середовищі</p>	<p>ФК1 - дослідницька - здатність використовувати форми, методи, технології та враховувати принципи науково-педагогічних досліджень, виявляти тенденції розвитку подій та прогнозувати розвиток педагогічних процесів у системі інклюзивної освіти та підвищення професійної майстерності педагога.</p> <p>ФК2 - проєктувальна -</p>	<p>ПРН 7. Вдосконалювати викладацьку діяльність засобами предметних знань, актуалізації міжпредметних і міжциклових зв'язків; реалізовувати самоосвітню діяльність фахової спрямованості; проявляти пізнавальну самостійність і творчу індивідуальність у викладацькій діяльності та оптимізації інклюзивного</p>

	<p>здатність і готовність проектувати та застосовувати сучасні педагогічні технології забезпечення оптимальних умов пізнавальної діяльності дітей молодшого шкільного віку з особливими освітніми потребами, аналізувати та оцінювати різноманітні психолого-педагогічні, методичні фактори, передбачати можливі наслідки їх застосування.</p> <p>ФК3 - організаційна - здатність організувати навчально-пізнавальну та виховну діяльність молодших школярів з особливими освітніми потребами, організації їх самостійної, пошукової роботи; участь у роботі кафедри, в організації та проведенні семінарів, конференцій, педагогічних читань, виставок, конкурсів, у розробленні навчально-методичних матеріалів щодо покращення якості роботи та професійної майстерності.</p> <p>ФК5 - культурологічна - здатність і готовність вдосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень, домагатися морального і фізичного вдосконалення своєї особистості, володіння культурою спілкування державною та однією з іноземних мов.</p> <p>ФК6 - інформаційна - здатність і готовність застосовувати інформаційно-комунікаційні технології, опрацьовувати різні види інформації.</p> <p>ФК7 - продуктивна - здатність працювати, отримувати результат, ухвалювати рішення та відповідати за них.</p> <p>ФК8 - автономізаційна - здатність до саморозвитку, творчості, самовизначення, самоосвіти, конкурентоспроможність.</p> <p>ФК 9 - інклюзивна – здатність до організації й планування інклюзивного освітнього</p>	<p>середовища початкової освіти.</p> <p>ПРН 8. Володіти вміннями і навичками забезпечення організації освітнього процесу з урахуванням принципів дитиноцентризму, здоров'язбереження, інклюзії, розвивального навчання, суб'єкт-суб'єктної взаємодії, компетентнісного підходу тощо.</p> <p>ПРН 9. Визначати місце і функції інклюзивної освіти та векторів її зв'язку із шкільним навчально-виховним процесом; використовувати ресурси інтерактивних технологій інклюзивної освіти; вибудовувати перспективні стратегії розвитку регіональних моделей організації інклюзивної освіти.</p> <p>ПРН 15. Демонструвати уміння і навички роботи вчителя початкової школи з інклюзивним та інтегрованим навчанням; удосконалювати педагогічну діяльність засобами предметних знань, актуалізації міжпредметних і міжциклових зв'язків при вивченні спеціальних методик; реалізовувати самоосвітню діяльність фахової спрямованості; проявляти пізнавальну самостійність і творчу індивідуальність у педагогічній діяльності та оптимізації роботи закладів інклюзивної освіти.</p> <p>ПРН 16. Виявляти комунікативну стратегію, тактику та техніку взаємодії з педагогами, організувати їх спільну діяльність для підвищення педагогічної майстерності; надихати колег на пошук розвивальних можливостей і ресурсів щодо професійного вдосконалення, спрямованості на кар'єрне зростання та забезпечення конкурентності у сфері освітніх послуг.</p> <p>ПРН 20. Використовувати інформацію та інформаційні технології для критичного осмислення педагогічних</p>
--	--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------	------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------

	середовища у початковій школі, здійснення методично-управлінської діяльності.	реалій; принципом використання інформації у навчально-методичній та науково-дослідницькій роботі.	послугуватися етичності
--	-------------------------------------------------------------------------------	---------------------------------------------------------------------------------------------------	-------------------------

1.2. Зміст екзаменаційних завдань

1.2.1. Теоретичне питання та практичне завдання атестаційного екзамену потребують вивчення певних розділів дисциплін, що входять до складу освітньо-професійної програми підготовки магістрів зі спеціальності 013 Початкова освіта:

Частина I. ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Блок I. Особливості організації освітнього середовища початкової школи за вимогами НУШ

Перелік запитань з теорії початкової освіти:

1. Особливості професійної діяльності сучасного вчителя початкової школи.
2. Концептуальні засади впровадження ідей Нової української школи.
3. Громадсько-активна школа – регіональна модель розвитку початкової освіти.
4. Дидактичні засади розвитку початкової освіти з огляду на варіативність програмового забезпечення. Мотиваційна спрямованість підручників для початкової школи.
5. Методологічні засади створення розвивального предметного середовища для освітньої, виховної та розвиткової роботи з учнями початкових класів.
6. Державний стандарт початкової освіти як базовий нормативний документ. Інноваційна модель початкової освіти як педагогічне явище.
7. Професійно-кваліфікаційна характеристика фахівця з початкової освіти.
8. Науково-методична культура вчителя початкових класів. Педагогічна творчість – передумова і результат успішного впровадження моделі початкової освіти.
9. Науково-дослідницька діяльність учителя початкових класів.
10. Індивідуалізація професійно-педагогічної підготовки вчителя початкової школи.

Перелік завдань з методики початкової освіти

1. Здійснити добір засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для кабінетів початкової освіти.
2. Довести інформаційну, мотиваційну і розвивальну функції підручника для початкової школи (на конкретному прикладі).
3. Запропонувати шляхи використання інформаційно-комунікаційних технологій в системі шкільних предметів початкової школи.
4. Розробити програму психолого-педагогічного супроводу формування особистості учня початкової школи.

5. Здійснити оптимальний вибір організаційних форм та методів як категорій дидактичного процесу.
6. Представити шляхи оптимізації фронтальних та індивідуальних форм навчання молодших школярів.
7. Розкрити методологічні особливості діагностування готовності першокласників до навчання в школі.
8. Запропонувати інноваційні форми проведення уроків у початковій школі.
9. Здійснити добір змісту і методичного забезпечення уроку (за вибором здобувача).
10. Здійснити порівняльний аналіз типів уроків у початковій школі.

Блок II. Організація освітньої діяльності вчителя початкової школи при формуванні у молодших школярів ключових і предметних компетентностей

Перелік запитань з теорії початкової освіти:

1. Завдання, зміст і напрями модернізації початкової освіти. Базові компетентності здобувача початкової освіти.
2. Дидактико-методичне забезпечення контролю та оцінювання навчальних досягнень молодших школярів на засадах компетентнісного підходу.
3. Зміст і завдання методичної роботи в початковій школі крізь призму нормативних документів. Форми методичної роботи в початковій школі: колективні, групові, індивідуальні, нетрадиційні.
4. Підготовка вчителя початкових класів до побудови уроку як цілісного творчого процесу.
5. Шляхи формування елементів пошукової діяльності у молодших школярів. Розвиток критичного мислення здобувачів початкової освіти і педагогів як домінанта НУШ.
6. Інтеграція як методичне явище та її можливості у початковому навчанні. Дидактичні особливості інтегрованих уроків.
7. Конструктивна початкова освіта: системостворювальна роль курсу «Я досліджую світ», програмова характеристика. Міжпредметні зв'язки у початковій школі.
8. Планування та організація роботи шкільних методичних об'єднань.
9. Теоретичні засади управління і керівництва освітою та початковою школою.
10. Траєкторія професійного зростання (підвищення кваліфікації, самоосвіта і саморозвиток) учителя початкових класів закладу загальної середньої освіти.

Перелік завдань з методики початкової освіти

1. Проаналізуйте документи міжнародних організацій («Вчителі для шкіл майбутнього», «Залучення, розвиток і збереження ефективних учителів» та ін.) і доведіть, що лише творчий педагог здатен ініціювати ефективну модель початкової освіти.
2. На основі комплексного аналізу передового педагогічного досвіду схарактеризувати специфіку моделі початкової освіти в умовах викликів сьогодення.

3. Довести пріоритети педагогіки партнерства у конструктивній моделі початкової освіти на прикладі сучасного закладу освіти (за вибором здобувача).
4. На основі аналізу Державного стандарту початкової освіти схарактеризувати ключові компетентності як результат освіти молодшого школяра в розрізі освітніх галузей.
5. Розробити авторську модель «Ранкової зустрічі» (на прикладі ідеї Тижня «Мої улюблені книги»).
6. Розкрити основні принципи моделі початкової освіти Фінляндії.
7. Розкрити шляхи гуманізації початкової освіти засобами використання дитячої субкультури.
8. Розробити структурно-логічну схему підтримки освітніх моделей проектами Українського фонду соціальних інвестицій.
9. Продемонструвати підготовку до відкритого уроку як форми підвищення кваліфікації вчителів.
10. Розкрити сутність проєктувальних умінь учителів початкової школи як важливого складника їх організаційно-управлінської компетентності.

Частина II. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ

Блок I. Теоретико-методологічні та інноваційні засади інклюзивного освітнього середовища початкової школи

Перелік базових питань з теорії інклюзивної освіти

1. Організаційно-педагогічні засади створення інклюзивного освітнього середовища в умовах початкової освіти.
2. Основні підходи до реалізації інклюзивної освіти дитини із особливими освітніми потребами (гуманізація, модернізація, індивідуалізація); базові принципи інклюзивної освіти.
3. Особливості організації предметно-розвивального середовища, його зміст, структура і роль у формуванні особистості дітей, які потребують корекції психофізичного розвитку.
4. Основні підходи до організації освітнього процесу молодших школярів із особливими потребами (мейнстрімінг, реабілітація, інтеграція, інклюзія).
5. Шляхи організації інклюзивної освіти молодших школярів із особливими освітніми потребами: постійна (повна) інтеграція, постійна (неповна) інтеграція, тимчасова (часткова) інтеграція, епізодична інтеграція, дистанційне навчання.
6. Передумови успішної розбудови інклюзивного освітнього середовища у закладах загальної середньої освіти.
7. Співробітництво та основні принципи командного підходу. Місце педагога у структурі професійного співробітництва в інклюзивному закладі освіти.
8. Концептуальні засади співпраці вчителя з батьками як важлива передумова успішного інклюзивного навчання.
9. Диференціація навчання та стандартизоване оцінювання в інклюзивному класі.

10. Дидактичні принципи інклюзивного навчання учнів початкової школи. Аналіз технологій освітньої діяльності в початкових класах із дітьми з особливими потребами.

Перелік завдань з методики інклюзивної освіти

1. Розробити зміст диференційованих домашніх завдань для учнів інклюзивного класу.
2. Запропонувати зміст позакласної роботи у початковій школі для дітей з особливими потребами.
3. Висвітлити специфіку організації навчальної роботи в малочисельній школі для дітей з особливими потребами.
4. Здійснити порівняльний аналіз методів інклюзивного навчання у початковій школі.
5. Представити програму вибору і поєднання вчителем методів інклюзивного навчання.
6. Охарактеризувати послідовність кроків до вибору класів і кодів Міжнародної класифікації функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей і підлітків.
7. Сформулювати основні деонтологічні вимоги до діяльності педагогічних працівників в інклюзивному класі, спираючись на статті Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту».
8. Представити досвід організації інклюзивного навчання у закладі загальної середньої освіти як приклад позитивного ставлення до учнів зокрема, та суспільства до осіб з особливими освітніми потребами загалом.
9. Проаналізувати модель партнерських відносин між закладом загальної середньої освіти та іншими закладами й установами з метою організації інклюзивного освітнього середовища.
10. Проаналізувати тенденції розвитку закладів загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням упродовж останніх років в Одеській області.

Блок II. Методичні та спеціальні засади створення інклюзивного освітнього середовища початкової школи

Перелік запитань з теорії інклюзивної освіти

1. Методологічні та теоретичні основи корекційної педагогіки. Діти з особливими освітніми потребами як суб'єкт корекційно-розвиткової роботи у початковій школі.
2. Забезпечення педагогічного супроводу навчання дітей з особливими потребами. Корекційно-розвивальні прийоми реалізації індивідуального підходу до дітей з порушеннями (за нозологіями).
3. Комплексна система корекційно-розвиткових послуг для осіб з особливими освітніми потребами. Освітні системи для учнів з особливими потребами різних нозологій. Професійна діяльність й особистість педагога інклюзивного закладу освіти.
4. Програмно-методичне забезпечення освітнього процесу; спеціальні умови навчання і виховання, які необхідні для повноцінного фізичного, психічного, естетичного та соціального розвитку учнів із ООП.

5. Застосування корекційно-розвиткових програм у закладах загальної середньої освіти. Розробка індивідуальної програми розвитку учня з ООП.
6. Спеціальна методика початкового навчання української мови. Класифікація методів навчання української мови та особливості їх застосування в спеціальних закладах загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами.
7. Методика навчання математики учнів з особливими потребами в спеціальних школах та початкових школах з інклюзивною формою навчання. Роль математики в корекції психофізичних відхилень у дітей з інтелектуальними порушеннями.
8. Методика викладання інтегрованого курсу «Я досліджую світ» в спеціальних школах та початкових класах з інклюзивною формою навчання.
9. Методи і прийоми навчання учнів з особливими потребами на уроках природознавства.
10. Специфіка особистісно зорієнтованих задач навчальних курсів «Образотворче мистецтво», «Музика», «Художня праця» у розвитку і педагогічній корекції молодшого школяра з особливими освітніми потребами.

Перелік завдань з методики інклюзивної освіти

1. Підготувати загальні рекомендації щодо організації предметно-просторового інклюзивного освітнього середовища для дітей із порушеннями зору, для дітей із порушеннями слуху.
2. Підготувати загальні рекомендації щодо організації предметно-просторового інклюзивного освітнього середовища для дітей із порушеннями опорно-рухового апарату та дітей з інтелектуальними порушеннями.
3. Розробити фрагмент уроку «Я досліджую світ» із використанням додаткових освітніх послуг відповідно до особливих освітніх потреб дитини.
4. Навести приклади комплексу вправ для зняття втоми школярів з ООП під час навчання на уроці математики.
5. Підготувати фрагмент уроку української мови з диференційованим навчанням в інклюзивному класі на основі педагогіки співробітництва.
6. Підготувати фрагмент уроку художньої праці з індивідуальним навчанням для учнів інклюзивного класу.
7. Розробити портфоліо учня початкової школи з особливими освітніми потребами.
8. Проаналізувати методи формування оцінювання в інклюзивному класі початкової ланки освіти.
9. Розкрити зміст поняття «формування оцінювання» та порівняти його зі змістом поняття «педагогічне оцінювання» в інклюзивному класі.
10. Здійснити порівняльний аналіз традиційного навчання та інклюзивного навчання в умовах початкової школи.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

4.1. Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Відповіді на теоретичні питання та презентація практичного завдання здобувача освітнього ступеня «магістр» під час атестаційного екзамену

оцінюються за традиційною шкалою з подальшим переведенням у 100-бальну систему. Підсумкова оцінка рівня навчальних досягнень здобувачів розраховується як сума балів за теоретичне питання і практичне завдання з кожного блоку.

4.2. Критерії оцінювання *екзаменаційних завдань*.

Критерії оцінювання екзаменаційних завдань наведено у Додатку 1.

Допоміжна таблиця переведення середньозваженого балу у 100-бальну шкалу наведена у Додатку 2.

Шкала, за якою здійснюється переведення традиційних оцінок у 100-бальну шкалу, наведена у Додатку 3.

5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЕКЗАМЕНАЦІЙНИХ ЗАВДАНЬ

Проектор, ноутбук (персональний комп'ютер)

Державний стандарт початкової освіти (роздрукований).

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

ПОЧАТКОВА ОСВІТА

Рекомендована література:

1. Державний стандарт початкової освіти (від 21.02.2018 р., зі змінами від 06.10.2020 р.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#n12>
2. Типові освітні програми для 1–2 і 3–4 класів
URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/pochatkova-shkola/onovleni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli-1-4-klasiiv>
3. Лист Міністерства освіти і науки України від 14 серпня 2023 р. № 1/12038-23 «Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2023/2024 навчальному році». URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-pereliki-navchalnoyi-literaturi-ta-navchalnih-program-rekomendovanih-ministerstvom-osviti-i-nauki-ukrayini-dlya-vikoristannya-v-osvitnomu-procesi-zakladiv-osviti-u-20232024-navchalnomu-roci>
4. Вашуленко О. В. Українська мова та читання: підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 2. Київ, Україна: Видавничий дім «Освіта», 2019.
5. Вашуленко О. В. Українська мова та читання: підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Ч. 2. Київ, Україна: Видавничий дім «Освіта», 2020.
6. Зозуляк А. Розвиток творчої особистості молодшого школяра у системі навчання за науково-педагогічною програмою «Інтелект України». *Початкова школа*. 2019. №2.
7. Кабанцева А., Корнєєва О. Підтримка дитини в умовах емоційного напруження: навч.-метод. посібник. К.: КВІЦ, 2018. 136 с.

8. Ковальова В. Розвиток творчої особистості молодшого школяра в умовах компетентнісно орієнтованої освіти. *Початкова школа*. 2018. №2. С.1-3.
9. Корнієнко С. Використання хмарних технологій в управлінні закладом освіти. *Управління школою*. 2019. №10-12.
10. Мартиненко В. Оновлення змісту літературного читання у контексті компетентнісного підходу. *Початкова школа*. 2012. №10.
11. Митник О. Розвиток пізнавальної сфери особистості молодшого школяра на уроках літературного читання. *Початкова школа*. 2016. №11.
12. Нікулочкіна О. Урок ХХІ століття: обласний конкурс педагогічної майстерності. *Учитель початкової школи*. 2017. №1. С. 3-7.
13. Ранкові зустрічі. І клас. /авт.-упор. Н.Ю. Бабіченко та ін. Харків: Основа, 2018. 143 с.
14. Спеціальна освіта та соціальна інклюзія: виклики ХХІ століття : матеріали І Всеукраїнської науково-практичної конференції (25 листопада 2021 року, м. Запоріжжя). Запоріжжя: Запорізький нац. університет, 2021. 140 с.

Інтернет-ресурси:

1. Закон України «Про освіту» www.zakon3.rada.gov.ua
2. Концепція Нової Української школи. Міністерство освіти і науки України.
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Початкова освіта в контексті ідей Нової Української Школи.
URL: <https://lib.iitta.gov.ua/714505/1/Початкова%20освіта20в%20контексті%20ідей%20НУШ.pdf>
4. Концепція розвитку інклюзивної освіти (Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.10.2010 №912) www.mon.gov.ua
5. Каталог підручників та посібників для початкової школи, рекомендованих МОН України. URL: <https://imzo.gov.ua/kataloh-nadannia-hryfiv/>; <https://docs.google.com/spreadsheets/d/1naji5evqns8bjx02T5heQCBMb3PAgdNa/edit#gid=1788068233>
6. Рекомендації щодо організації програм з надолуження освітніх втрат : Міністерство освіти і науки України, Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ).
URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2023/07/31/Unicef.Immidiate.actions.frame.proofreading.ua.1-31.07.2023.pdf>

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА

Рекомендована література:

1. Асистент учителя в інклюзивному класі: навч. – метод. посіб./ Н.М. Дятленко, Н.З. Софій, О.В. Мартинчук, Ю.М.Найда/ За заг. ред. М.Ф.Войцеховського. Київ: Тов. Видавничий дім «Плеяди», 2015. 172с.
2. Воронцова Т.В. Вчимося жити разом: посіб. для вчителя з розвитку оціальних навичок у курсі «Основи здоров'я» (початкова школа)/ Т.В.Воронцова, В.С. Пономаренко. Київ: Алатон, 2016. 232с.

3. Данілавічюте Е.А., Литовченко С.В. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник / За ред. А.А.Колупаєвої. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 360 с.
4. Дитина з труднощами у навчанні в інклюзивному класі: навчально-методичний посібник . К.: ДІА, 2019. 148с.
5. Колупаєва А.А., Савчук Л.О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. / А.А. Колупаєва, Л.О. Савчук. К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. 274 с.
6. Луценко І.В. Актуальні питання діяльності асистента вчителя в інклюзивному класі. *Особлива дитина: навчання і виховання*. 2016. 22 с.
7. Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами у 2022/2023 навчальному році. URL: https://oplatforma.com.ua/files/articles/2362/2022/Rekomandatsii_OOP_2022_Pedrada.pdf
8. Навчальні плани для учнів з особливими освітніми потребами. URL: <https://oplatforma.com.ua/article/2362-navchaln-plani-dlya-dtey-z-osoblivimi-osvtnmi-potrebami>
9. Навчання дітей з порушеннями когнітивного розвитку в умовах компетентнісного підходу»: навчально-методичний посібник / Л. І. Прохоренко, О. О. Бабяк, Н. І. Баташева, А. Л. Душка, Н. І. Недозим, О. М. Омельченко, О.В.Орлов // за ред. В. В. Засенко, Л. І. Прохоренко. Київ: Наша друкарня, 2020. 352 с.
10. Основи корекційної педагогіки: навч. посіб. / С.П.Миронова, О.В.Гаврилов, М.П.Матвеева. Кам'янець-Подільський: К-ПНУ імені І.Огієнка, 2010. 264 с.
11. Педагогічні технології інклюзивного навчання: навч. – метод. посіб./ Т.М.Канівець. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 102с.
12. Розвиток політики інклюзивних шкіл. Інтегроване планування послуг, їх надання та фінансування в Канаді: посібник / Дж. Блейз, Е. Чорнобой, Ш. Крокер, Е. Страт, О. Красюкова-Еннз. К.: Паливода А. В., 2012. 46 с.
13. Спільне викладання в інклюзивному класі: метод. матер. / Укладач Софій Н.З. Київ: Тов «Видавничий дім «Плеяди», 2015. 66с.
14. Таранченко О.М. Диференційоване викладання в інклюзивному класі: навч. – метод. посіб./О.М.Таранченко, Ю.М.Найда. Київ: Видавнича група «АСК», 2012.
15. Управління педагогічними інноваціями в інклюзивній освіті: навч. пос. /А.М.Ананьєв, С.В.Воронова, М.В.Малік та ін.; за заг. ред. С.К. Хаджирадевої. К.: Освіта України, 2014. 244 с.
16. Учні початкових класів із тяжкими порушеннями мовлення: навчання та розвиток»: навч.-метод. посіб. для пед. працівників, які працюють з учнями з особл. осв. потр. / Юлія Рібцун. Львів : Світ, 2020. 268 с.

17. Учні початкових класів із особливими потребами: навчання та супровід»: навчально-методичний посібник / Л. І. Прохоренко, О. О. Бабяк, В.В. Засенко, Н.А. Ярмола. Харків: Вид-во «Ранок», 2020. 160 с.

Інтернет-ресурси:

18. Троян І. «Не дитина має прилаштовуватися до шкільних умов, а школа має створити умови, необхідні для дитини»: які зміни чекають на інклюзивне навчання в Україні. URL: <https://nus.org.ua/articles/ne-dytyna-maye-prylashtovuvatysya-do-shkilnyh-umov-a-shkola-maye-stvoryty-umovy-neobhidni-dlya-dytyny-yaki-zminy-chekayut-na-inklyuzyvne-navchannya-v-ukrayini/>
19. Результати обговорення Проєкту Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання до 2030 року (МОН). URL: <https://nus.org.ua/news/proyekt-natsionalnoyi-strategiyi-rozvytku-inklyuzyvnogo-navchannya-do-2030-roku-vzhe-projshov-obgovorennya-ta-pogodzhennya-oksen-lisovyj/>
20. Інклюзивне навчання в закладах загальної середньої освіти: керівництво для тренерів / Н. Софій та ін. Київ, 2018. URL: http://posibnyk.nus.org.ua/wp-content/uploads/HANDOUT-for-trainers_TOT-Sept-2018_corrected-final1-new.pdf

**Критерії оцінювання відповіді на теоретичні питання здобувачів
освітнього ступеня «магістр» за освітньою програмою
«Початкова освіта. Інклюзивна освіта» під час атестаційного екзамену**

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «магістр», який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «магістр», який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «магістр», який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2	Оцінюється відповідь здобувача освітнього ступеня «магістр», який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1	Оцінюється відповідь студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0	Оцінюється відповідь студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

**Таблиця переведення середньозваженого балу
за 100-бальною шкалою**

<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>	<i>100- бальна</i>	<i>сер. бал</i>
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

**Переведення оцінок за традиційною шкалою в бали
за 100-бальною шкалою оцінювання**

Оцінка за традиційною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
відмінно	90-100
добре	70-89
задовільно	51-69
незадовільно	1-50

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЕКЗАМЕНАЦІЙНЕ ЗАВДАННЯ № ____
атестаційного екзамену
**З ТЕХНОЛОГІЙ ПОЧАТКОВОГО НАВЧАННЯ Й ОРГАНІЗАЦІЇ
ПОЧАТКОВОЇ ТА ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ**
(назва екзамену)

для здобувачів вищої освіти ступеня «магістр»
спеціальності 013 Початкова освіта
(код і назва спеціальності (предметної спеціальності, спеціалізації))
освітньої програми «Початкова освіта. Інклюзивна освіта»
(назва освітньої програми)

Варіант № ____

Блок №1.

1. Концептуальні засади впровадження ідей Нової української школи.
2. Довести інформаційну, мотиваційну і розвивальну функції підручника для початкової школи (на конкретному прикладі).

Блок №2.

3. Дидактичні принципи інклюзивного навчання учнів початкової школи. Аналіз технологій освітньої діяльності в початкових класах з дітьми з особливими потребами.
4. Проаналізувати тенденції розвитку закладів загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням упродовж останніх років в Одеській області.

Затверджено на засіданні кафедри дошкільної та початкової освіти
Протокол № ____ від « ____ » _____ 20 ____ року

Голова екзаменаційної комісії _____

Завідувач випускової кафедри _____

Екзаменатор _____